EBÛ ABDULLAH EL-BUSRÎ

Şam evliyâsının ve âlimlerinin büyüklerinden. Havran civarında Busr köyündendir. İsmi Muhammed bin Hasan olup, Ebû Abdullah (Ebû Ubeyd/Âbid) künyesidir. Köyüne nisbetle Busrî diye tanındı. Ebû Türâb-ı Nahşebî, Ahmed bin Yahyâ Celâ, Ebû Sa'îd-i Harraz ve daha birçok evliyâ ve âlimin sohbetlerinde bulundu. 245 (m. 859) senesinde vefât etti.

Ebû Ubeyd-i Busrî hazretleri, Ramazan-ı şerifin başında abdest alıp bir odaya kapanır ve Ramazan çıkıncaya kadar, yemez, içmez ve uyumazdı. Bir taharetle (temizlik ve abdestle) bir ay boyunca devamlı ibâdet ederdi. Ettiği duâların çoğunun kabûl edildiği hemen görülürdü.

Ahmed bin Yahyâ Celâ, "Altıyüz kadar şeyh ile görüştüm. Bunların en mümtazları, Zünnûn-i Mısrî, Ebû Türâb-ı Nahşebî, Ebû Abdullah Busrî ve Ebü'l-Abbâs bin Atâ (r.aleyhim) idi" buyurdu.

Talebelerinden biri anlatır: Ebû Âbid-i Busrî hazretlerinin yanına hac zamanına üç gün kala evliyâdan iki kişi geldi. Hacca gidip gitmeyeceğini sordular. O da, gidemeyeceğini söyledi ve yüzünü bana dönerek, "Senin şeyhine onlara nisbetle daha kısa zamanda oraya, varma (tayy-ı mekân) imkânı verilmiştir" buyurdu.

Allah yolunda cihad etmek niyetiyle bir savaşa katıldı. Altında bir tay vardı. Yolda hayvan öldü. Ebû Âbid hazretleri duâ edip, seferden dönünceye kadar Râbbinden tayın diriltilmesini istedi. Ölen tay ayağa kalktı. Gazâ bittikten sonra Busr'daki evine varınca, oğlundan tayın eğerini almasını istedi. Oğlu, hayvanın çok terli olduğunu görünce eğeri almaktan vazgeçti. Bunun üzerine Ebû Âbid hazretleri, "Eğerini al, bu bize ödünç verilmiştir" buyurdu. Oğlu eğerini alınca, tay hemen yere düşüp öldü.

Birgün Şam'da dostlarıyla oturuyordu. Ansızın bir atlı geçti. Peşinden, arkasından atın eğer örtüsü bulunan kölesi kızgın bir hâlde koşuyordu. Ebû Âbid hazretlerinin yanından geçerken "Yâ Rabbî! Sen beni bu güç durumdan kurtar" diye duâ edip, "Ey Allah'ın sevgili kulu! Bana duâ et" dedi. Ebû Âbid hazretleri de "Yâ Rabbî! Bu kulunu Cehennem ateşi ve kölelikten kurtar" diye duâ etti. O anda attaki binici kuşağını yere atıp, kölesine "Seni azat ettim." diye bağırdı. Köle de taşıdığı örtüyü bırakıp "Beni sen değil, bunlar azat etti" diyerek, Ebû Âbid ve dostlarının yanına gitti ve ölünceye kadar onlarla beraber kaldı.

Oğlu yağ satarak geçimini sağlardı. Birgün babasına gelerek, "Babacığım sermâyem olan birkaç testi yağım vardı. Dışarı çıkarırken düşürüp kırdım. Bütün sermâyem yok oldu." dedi. O

da “evlâdım, sen de babanın sermâyesinden sermâye edin. Yemîn ederim ki, babanın dünyâ ve âhırette Allahü teâlâdan başka sermâyesi yoktur” buyurdu.

“Birşeyin fazlasını elde etmek, ondan başka şeylerden el çekmekle mümkündür. Ama neden el çekmek gerektiğini, neden el çekmemek gerektiğini bilmek icâb eder. Bunlar şahsa ve yerine göre değişir. Bunu da kendisi ayarlayacaktır. Öyle ki, bir grup insan bu sözümüzü tutar, selâmete erer, bir başka zümre de sözümüzü tutar, felâkete sürüklenir.”

“Zikir kalble olmalıdır. Yalnız dille yapılır da kalbe işlemezse riya (gösteriş) olur.”

---

1) Nefehât-ül-üns sh. 146

2) Risâle-i Kuşeyrî sh. 124

3) Tabakât-üs-sûfiyye sh. 176